

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelj
in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po
pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO:
SIMON GREGORIČEVA ULICA ŠTEV. 13.
TELEFON ŠTEV. 552.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.
Pisemnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.
Račun pri poštnem ček. uradu štev. 13.633.

Strah za izgubo popularnosti.

Eden glavnih vzrokov, da je sedanja demokracija v krizi, je strah političnih voditeljev, da izgube popularnost. Vsled tega strahu postaja vse njih delo neodločno in mesto, da bi bili voditelji naroda, capljajo za instinkti mase.

V Sloveniji smo tega strahu za izgubo popularnosti doživeli že veliko preveč, in sicer v prav vseh strankah.

Koliko napak, koliko slabih koncesij so že naredili napredni politiki samo zato, ker so se zbal, da se jim bo očitale napredno izdajstvo. Lahko še reče, da je bilo teroriziranje z naprednostjo edin adut oficijelnih voditeljev današnje SDS in da se je samo s tem adutoni vzdržala ob volitvah. Njeno časopisje nudi v tem oziru naravnost klasične dokaze.

Posledica tega je bila, da je napredna stvar morala okosteneeti, ker je bila onemogočena tudi najbolj pozitivna kritika, ki je prvi predpogoj za napredek. Toda kritike se ni trpelo in vsaka kritika je veljala kot izdajstvo napredne stvari in ker so se nekateri ustrašili tega terorizma, ker so se zbal, da svojo popularnost v naprednih krogih, je napredna misel propadala.

Slučen strah za izgubo popularnosti velja tudi za SLS. Brez vsakega dvoma je, da uvideva vodstvo SLS, da je napačno, če izgublja najmočnejša slovenska stranka čas z neplodnim opozicijskim nastvom. Brez dvoma je, da vodstvo SLS čisto dobro ve, da ne bi dobila Slovenija za ceste samo 2, temveč 20 milijonov, če bi bila SLS v vladi. In tudi v davčnem ter še v marsikaterem drugem vprašanju bi Slovenija vse drugače odrezala, če bi bila zastopana v vladi z vso svojo politično močjo.

Toda SLS se ne upa vstopiti v vlado, ker se boji, da izgubi na popularnosti. Ne načela, temveč samo strah za izgubo popularnosti je za SLS merodajen!

Ta strah pa je napačen in škodljiv in SLS bo vseeno izgubila na popularnosti, če se ga ne bo čim prej otresla.

Ker enkrat bo tudi SLS morala povedati svojim volilcem, da se zboljšanja ne dajo doseči čez noč in da se tudi tedaj, če bo SLS v vladi, ne bo cedilo samo mleko in med. In enkrat bo morala tudi SLS prenehati z deklamacijo visokih besed ter pričeti z resnim delom, predvsem pa natočiti svojim volilcem čistega vina.

Strah za izgubo popularnosti pa je tudi efektivno napačen. Narod se absolutno ne ogreva za voditelja, ki ni voditelj. Narod hoče na čelu političnih strank videti moše, ki vodijo, ki so samozavestni, ki vedo, kaj hočejo in ki se zato na mnoge množice ne ozirajo. Samo to je vzrok, da so zmagali v nekaterih državah fašizem in da pridobiva v drugih državah fašizem na simpatiji. In glavna napaka sedanje demokracije je ravno njena neodločnost, njen strah pred množico.

Če je kaka stvar politično pravilna, potem jo je treba izpeljati. Če zakriče vsled tega demagogi, ne more pravega političnega voditelja niti najmanjše preplašiti.

Položaj Slovenije pa je danes tak, da ona ne more izpremeniti nakrat vse državne politike ali pa čez noč izboljšati naše državne uprave. Vse to se da doseči le polagoma in v vladi.

In SLS, ki vse to jasno ve, pa si iz strahu za izgubo popularnosti ne upa izvajati potrebne konsekvence, škoduje slovenskemu narodu in demokraciji. Iz

Senzacionalna odkritja „Matina“

NADVOJVODA ALBREHT IN ČLANI NEKATERIH NEMŠKIH DINASTIJ NA ČELU FALZIFIKATORJEV. — KAKO SE NAJ BI RAZDELILA AVSTRIJA. — ODSKODNINA FRANCIJI.

Pariz, 9. januarja. Včerajšnji »Matina« objavlja članek, ki ima službeni značaj. V članku je nekaj značilnih informacij, ki morejo izvirati samo od vodilnih francoskih politikov. Med ostalim se trdi, da je francoska vlada že leta 1924. znala, da se pri ne Windischgraetz spušča v neke temne afaristične posle, ki so v zvezi s ponarejanjem bankovcev. V začetku je to mračno delovanje imelo popolnoma spekulativen značaj. Malo kasneje pa so pristopili še nekateri bolj znani madjarski politiki in celo člani nekaterih nemških vladarskih hiš. Vsem skupaj je poskus s ponarejanjem bankovcev dobrodošel, da na tej podlagi osnujejo nekako politično zaroto, ki je imela za cilj, da iz temelja spremeni današnji zemljevid Evrope. Ta politična zarota je bila prav organizirana šele v oktobru prejšnjega leta. Vsi so odobraval Windischgraetzov načrt kot najprimernejši za izvedbo akcije, ki je imela nalogo v nekaterih državah Srednje Evrope vzpostaviti monarhijo in se osvetiti za poraz centralnih sil. Na sestanku, ki so se ga poleg Windischgraetza in nekaterih odličnejših madjarskih politikov udeležili

tudi nadvojvoda Albreht, bivši nemški kronprinc in bivši bavarski prestolonaslednik, je bil podpisan dogovor, po katerem bi se imele, ako namera uspe, to je, če se vzpostavi na Madjarskem in na Bavarskem monarhija, države Male antante in pa Francija gospodarsko uničiti. Avstrija pa naj bi se razdelila med Madjarsko in Prusko. Nadvojvoda Albreht je za tem odpotoval v Rim, kjer si je prizadeval pridobiti za ta načrt tudi Mussolinija. Kasneje je nadvojvoda Albreht s privolitvijo ostalih kolovodij zarote, stopil v stik z rumunskimi nacionalisti, ki so, kakor se dozdeva, soglašali z načrtom evropske reakcije. »Matina« trdi na koncu, da je vso zaroto vodil nadvojvoda Albreht. Zdaj pa gre samo za to, da se ugotovi, ali je Horthy vedel za to zaroto ali ne. Po nekkih indicijah bi bilo soditi, da je Horthy sam sodeloval pri zaroti.

Levičarski list »Quotidien« zahteva, da vlada najenergičneje nastopi in takoj zahteva od madjarske vlade odškodnino. Ta odškodnina po sodbi lista ne bi smela biti manjša od pol milijarde zlatih frankov.

Nadaline podrobnosti.

FALZIFIKATORJI ZBORUJEJO.

Budimpešta, 9. januarja. Včeraj popoldne ob 5. je imel ministrski svet sejo, na kateri se je podrobno poročalo o rezultatih preiskave v falzifikatorski aferi.

BETHLENOVE LAŽI.

Berlin, 9. januarja. Madjarski ministrski predsednik Bethlen je izjavil, da bo ponarejanje tujih bankovcev smatral za prost kriminalen slučaj. Bethlen posebno poudarja, da v to afero ni zapleten niti en minister njegovega kabineta. Po praških vesteh pa izgleda, da se bo o vsej stvari razpravljalo še pred forumom Zveze narodov.

VLADA OVIRALA PREISKAVO.

Pariz, 9. januarja. Francoski poslanik je, predno je odpotoval iz Budimpešte, pri madjarskih oblastvih protestiral zaradi ovir, ki jih napravljajo madjarska oblastva francoskim detektivom pri njihovem delu. Zapretil je tudi z represalijami, če se s takim početjem takoj ne preneha.

DIPLOMATSKI STIKI MED MADJARSKO IN FRANCIJO PRETRGANI.

Pariz, 9. januarja. V službenih krogih nočejo na noben način verovati, da bi bil tudi Horthy sodeloval v aferi ponarejanja tujih bankovcev. Mislijo pa, da je madjarska vlada vsekakor vedela za ponarejanje. — Odkar je francoski poslanik odpotoval iz Budimpešte, se smatra, da so diplomatski odnosi med obema državama prekinjeni. Francoska vlada je sklenila, da vse dotlej ne vzpostavi diplomatskih zvez, dokler ne dobi popolnega materialnega in moralnega zadoščenja.

PRED DEMISIJO MADJARKE VLADARJE.

Budimpešta, 9. januarja. Minister zunanjih del Valgo je bil včeraj po razgovorih z diplomatskim zborom sprejet od

tega izvirajoče odgovornosti se SLS z nobenimi deklamacijami ne oprosti in ta odgovornost bo tem težja, čim kasneje bo SLS izvršila to, kar bi že pred letom dni morala storiti.

Proračun prosvetnega ministra.

Beograd, 9. januarja. Poslednje dni se vrše v ministrstvu financ neprestano konference med zastopniki ministrstva financ in ministrstva prosvete o projektu proračuna za ministrstvo prosvete. V skladu z vladnim sklepom o izvedbi varčevanja je bil proračun prosvetnega ministristva precej spremenjen, kar se tiče razdelitve kreditov. Proti prejšnjemu osnutku je bilo črtanih nad 8 milijonov Din. Posvetovanja o tem proračunu se nadaljujejo. V ministrstvu prosvete računajo, da bo ta proračun čez en teden gotov, nakar se predloži finančnemu odboru v proučevanje, to pa v taki obliki, da bo izključena kakšna nadaljnja redukcija od strani finančnega odbora. Kar se tiče vseučilišč, ostanejo ta vsaj tako dolgo neizpremenjena, dokler bo trajal novi proračun. Pa tudi tu bo nekaj značilnih sprememb, ki bodo v korist značaju vsakega posameznega vseučilišča (?). Ves proračun se mora prilagoditi obstoječim razmeram in name-ravani izvedbi varčevanja. Pripravljajo se tudi neke spremembe v ustroju gledališč.

OBLASTNE VOLITVE BODO SIGURNO TO POMLAD.

Beograd, 9. januarja. V dobro obveščenih krogih, ki stoje blizu vladi, smatrajo, da morajo oblastne volitve biti izvršene letošnjo spomlad in sicer takoj po sprejetju zakona o izenačenju davkov in po izglasovanju proračuna.

DOSLEDNE POČITNICE VLADE.

Beograd, 9. januarja. V političnem življenju vlada še vedno popolno zatišje. Od ministrov je včeraj edino dr. Ninčić prišel v kabinet in pregledal najnujnejše stvari in brzojavke, ki so prišle iz inozemstva. V ta namen je prišel v ministristvo tudi njegov pomočnik.

POPRAVLJENA NEUMESTNOST.

Beograd, 9. januarja. Dopisnik »Berliner Tageblatt« za bližnji vzhod Theodor Berkesch, ki mu je bilo neposredno po zadnjih volitvah prepovedano bivanje v naši državi, je dobil zopet dovoljenje za prebivanje pri nas ter se je včeraj povrnil sem.

NEMŠKA VLADNA KRIZA SE NI REŠENA.

Berlin, 9. januarja. Predsednik Hindenburg je včeraj sprejel dr. Lutherja, ki je bil pozvan, da se dogovarja glede sestave vlade. Včerajšnji dogovori še niso dovedli do nobenega rezultata, ker si je predsednik Hindenburg pridržal odločitev. Kakor trde, bo Hindenburg danes še enkrat sprejel Luthra.

PRED RAZPUSTOM OBČINSKEGA SVETA V OSIJEKU.

Osijek, 9. januarja. Iz krogov, ki stoje blizu Hrvatski seljaški stranki, se doznava, da je razpust mestnega zastopstva v Osijeku že gotova stvar in da se samo čaka na dohod Stjepana Radića v Beograd, potem pa se bo to izvedlo.

ŠPORTNE VESTI.

Beograd, 9. januarja. Predvčeršnjim je gostoval v Beogradu splitski delavski nogometni klub »Borac«, ki je igral proti beograjskemu športnemu klubu. Zmagal je beograjski športni klub z 10:1. Včeraj je bila tekma z delavskim športnim klubom, ki se je končala z zmago splitskega »Borac« v razmerju 8:5.

PLAMENAC JE DOBIL KORITO.

Beograd, 9. januarja. Bivši črnogorski ministrski predsednik Jovan Plamenac je bil z u' avrom postavljen za našega poslanca v Osnovni skupščini pa je bil z drugim ukazom upokojen.

Učiteljski vestnik.

B. Medvešek:

Dvignimo organizacijo.

(Odgovor na članek »Zrušimo organizacijo« v »Učit. tovarišu«.)

Nekdo, ki si je prilastil monopol na vse resnične in dozdnevne zasluge, ki sta si jih stekla od svojega postanka sem organizacija UJU na splošno in poverjenišvo Ljubljana še posebej, se je čutil do kosti užaljenega radi kritike, kar je slabega v organizaciji, ter se postavil v pozno gromovnika in neizprosnega tožnika in sodnika.

Pod bombastičnim naslovom »Zrušimo organizacijo« razgrinja svojo patentirano kramo in bruha ogenj in žveplo na Primorci.

Ker so Primorci ravno v tem slučaju zopet aktualni, zato najprej malo teorije. »Primorci so naši zaslužni bratje. Neskončno trpijo pod strašnim terjemom nacionalistične Italije, v peklu fašizma. Mučeniki od prvega do zadnjega. — Vzdržite junaki, kvšku srca! Mi vsi smo z vami, vsi boji je naš boj, vaše trpljenje naše trpljenje...« Taka je teorija, dokler so Primorci v fronti, izven svobodne domovine; ko pa pride Primorci primoran v zaledje, v svobodno domovino, tedaj je pri-tepenec, komunist, fašist — posebej zlo. (Duhoviti Mirče Kosin je imenoval kot družbeni predsednik učit. zborovanja tovariše iz takrat zasedenega ozemlja »obsedence«!) Pa vsi Primorci se tako ne traktirajo. Dvoje vrst jih je. Pravi junaki, tisti, ki so se zatekli na »trde« sedeže v Ljubljano in Maribor, prej ko so Italijane še videli (prevelika ju-nastva bi izvedli, če bi se z njimi srečali!), in vsi ostali strahopetci, ki so bili več let v vseh milostih fašistov, a so se končno teh milosti že preobjedli ter so se radi spremem-be vsedli na »mekke« v novi državi. Iz hval-ležnosti pa so začeli kaj rovariti napram nji-bovim gostoljubnim gostiteljem ter vseprek rušiti kakor besneči Rolandi.

Nekako tako je javno mnenje o Primorcih oziroma takega hoče vsaj ustvariti užaljeni rodo-ljub s svojim srditim člankom. — To mrežo hinavstva in laži pa je treba enkrat za vselej raztrgati! »Primorci« smo ravno tak sestavni del naroda kakor »Kranjci« ali »Stajerci«. Zato pa imamo na postanku drža-ve ravno take ali celo večje zasluge. Ne ma-ramo privilegijev, ampak le enakopravnost. Ali pa vsaj končate že enkrat s tistim jo-kavim vinskih navdušenjem za zaslužnimi in trpečimi in razgalite se v vsej svoji smešni in odurni nagoti! Najbolj odvratna lastnost je hinavščina! (Odsek za obmejno šolstvo in neodrešene ozemlje v org. ni imel v minulem upravnem letu niti ene seje!)

V članku našteva anonimni članek vse materialne dobrine, ki da jih je dosegla or-ganizacija. Dobro, pa si oglejmo nekoliko po-bliže te materialne dobrine! Podržavljenje učiteljskega se gotovo ni izvršilo radi orga-nizacije; drugi vidiki so pri tem odločevali. Kaj bi o tem govorili! Eksistenčni minimum imamo, kakor ga imajo tudi druge stroke: financarji, žandarji itd. — Znižanje službene dobe od 40 na 32 let! To pa velja le za ne-katere dežele; v Istri n. pr. so imeli že prej 35 služb. let. Pa to pridobitev bomo najbrže že izgubili; saj noče nobeden z 32 in niti s 35 leti v pokoj, glasilo pa to škodljivo upo-rnost še podpira. Če primerjamo naše materi-alno stanje z onim učiteljskim v drugih drža-vah (gl. Uč. tov. od 1. okt. t. l.), vidimo, da stojimo na prav malo zavidanja vrednem mestu. Da bi se s tem pa še bahali, za to pa še daleč nismo upravičeni.

Uneženje v činovni zakon je bila tudi le nujna in mehanična posledica; podcenjevanje stanu bi bilo, ako bi se s tem tako kričavo ponašali.

Toda pogovoriti se treba še o drugih stvar-eh. Kako pa je z našo stalnostjo? Ali se za-njo morda bori z njenim teptanjem? Mnogo materialnih dobrin je ognjevit članek na-šel, a ne vseh. Zakaj je izpustil ordene in kolajne, doneče naslove in dobra mesta? Tu-di o teh naj bi bil izpregovoril, da bi bil njegov eldorado popolnejši!

Kritika je najbolj napadala moralno stran organizacije, čemu torej pravda o material-nih dobrinah, ko je vendar v prvi vrsti govor o moralnih! Etična višina učiteljskega —

za to gre predvsem! Ali kriterij pri oddaji mest, ali samoizobrazba učiteljskega tam, kjer je najbolj krvavo potrebna — to so poglavlja! Ustvarjalna sila, razmerje med kvaliteto in kvantiteto; vse tisto, pri čemer ni organiza-cija bila niti najmanj aktivna, ampak celo hudo pasivna. — O tem naj deklamira gro-movnik.

Nato se je spravil članek zopet nad za-sužnjene brate, da udriha po njih in jih de-nuncira. Tamošnja učiteljska organizacija, ki je res organizacija v pravem zmislu besede in ki kljub dezolantnim razmeram, v katerih obstoja, kaže najlepšo bilanco dela, mu je komunistična in rušilna družba, ki minira Italijo.

Kako je to krivično, kratko primero: Uči-teljska zveza v Italiji šteje okoli 500 članov različnih svetovnih in političnih prepričanj, v organizaciji pa enakopravnih. V petih letih svojega obstoja je obdržala 4 izobraznevalne tečaje, prave ljudske visoke šole po Grundt-wigovem vzorcu, ki so trajali po 8 dni. Ude-leženec vedno okoli 100. V vseh družinskih ima stalne samoizobraznevalne krožke, ki jih tvori pretežna večina učiteljev. Ima fond za Samopomoč, tiskarski sklad in pevski zbor, ki je že v prvem letu obstoja priredil tur-nejo po Italiji in ima večkrat v letu kon-certe po vsej Julijski Krajini. Ima 2 priznane dobra lista, stanovski in mladinski in stal-nega strokovnega tajnika. Vse to pestro in uspešno delo zmore skupina 500 ljudi. Kdor ne pozna ustroja tamošnje organizacije, temu se zdi to naravnost nemogoče. Je pa mogoče, ker je ustroj organizacije pravi, demokra-tični, ker je delo res smoteno razdeljeno in ker je vodstvo na svojem mestu. In ker sta v članstvu pravo poštrevanje in prepriča-nje. Ker je njihova vzgoja prava. — In to naj bi bil rušilni komunist, kakor bi ga hotel prikazati naš kramarski gromovnik? Ne, to je živa, gradilna sila! Zato pa je treba to živo silo takoj denuncirati, ker to se pravi gotovo — graditi!

Ta veliki graditelj ima pa tudi dvojno mo-ralo, kajti kar je »morda« v Italiji dobra me-toda, to pri nas ne velja. — Ne gre pa tu za nikakoli metodo, ampak za bistvo. V no-beni okoliščini ni mogoče napraviti dela po-staviti brezdoljja! Kaj res ni mogoče, na ustvari 4000 nekaj več ali vsaj toliko, kakor 500? Kaj se pravi »rušiti«, ako se to za-hteva?!

Vse drugo, kar govori članek o trdni bazi, so le puhlice. Ustaletev prosvetnih razmer, šolski zakon — res, lepše kakor se je de-lalo na tem dvojem, ni bilo že več mogoče. Za prvo ima vodstvo že diplome od skoraj vseh naših društev, posebno od treh iz ma-riborske oblasti, od kočevskega in logaškega. O delu na šolskem zakonu pa je bolje, da molimo. Kaj je doprinesla organizacija k njegovi zgraditvi? Kakšno kljuko morda na šumnike ali pa pike na »ic«. Da bi ga v bi-stvu pretresala, da bi postavila v njem spo-menik 14 tisočev, to ji še na misel ni prišlo.

Primerjava med Učiteljskim listom in Uč. tovarišem je tudi grobo zavajanje nepouče-nih. Trditve, da je Učiteljski list povečini le list s pedagoško šolsko (!) vsebino, je ne-resnica. Smešna pa je naravnost trditve, da ni Učiteljski list stanovsko-političen, da ni borben! Ko pa ima v resnici vsaka njegova številka toliko stanovsko-političnega, toliko borbenega, toliko organizacijsko-vzgojnega kakor deset »Tovarišev« skupaj!

Vse, kar je učiteljskega v Jul. Krajini, je res učiteljsko — organizacijsko. 500 ljudi ustvarja in vzdržuje vse to. Tukajšnjih 4000 pa ima svoje le tri liste, od katerih sta pa dva na prav trhljih nogah, eden moralno, drugi materialno, ima pa nešteto odsekov in vseprek filialke, ki so pa le senca organi-zacije. Ako pa hoče kdo ves ta kartični kon-glomerat res zlit v krepko, enotno telo, te-daj planajo po njem farizeji in upijejo, da hoče zrušiti organizacijo. Ne jaz in mnogi z menoj, vsa zavedena in uklenjena množica, mi hočemo le dvig, le rešitev; ustaviti ho-čemo tisto res rušilno delo, ki ga vrši ne-

zmožna skupina, ki se je sama izolirala v pešico oblastnih, vsegvednih in vsegazmož-nih generalov.

*Članek je bil napisan že v novembru, pa ga iz tehničnih ozirov nismo mogli preje pri-občiti.

VESTFALSKO PISMO.

Recklinghausen Süd 3. I. 1926.

Društvo »Udruženje jugoslovanskih držav-ljanov« je priredilo na Stefanov dan božič-nico z obdarovanjem otrok. Zbrali smo se pod božičnim drevesom, ker pri Nemcih ni običaja, da bi postavili jaslice. Mi starejši smo se spominjali na mlada leta in na jas-lice v rojstni hiši.

Gospod Bolha nam je v svojem govoru orisal pomen slovenskih jaslic, potem smo zapeli skupno nekaj slovenskih božičnih pes-mi. Nato so sledile deklamacije in sicer Askerčeva »Božična pesem siromaka«, potem pa dve narodni od Simona Gregorčiča. Go-vorili smo med seboj in drug drugega po-vpraševali, kaj nam bo storiti, ker nam je ravnateljstvo rudnika naznanilo, da bomo vsi inozemci odpušteni ter so že vrgli nekaj naših družin na ceste, drugi pa sledijo po novem letu. To je lepo božično darilo za nas, ki smo pustili svojo svojo moč kapitalistom. Najhujiši udarec za nas je, da ne dobimo brezposelne podpore, ker se nemške oblasti sklicujejo na žalostno dejstvo, da nimajo sklenjenih s kraljevino SHS nobenih pogodb. Mi smo pa tukaj prepuščeni sami sebi. Pro-sili bi naše oblasti, da se zavzamejo za nas, ker drugače bo propadlo vse, kar smo s teža-vami sezidali vsa leta po vojni.

Zelim vsem rojakom v domovini srečno novo leto.

Prosveta.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

9. jan., sobota: ob 15. uri popoldne »Pegica mojega srca«. Izven. Dijaska predstava po znanih cenah.

10. jan., nedelja: ob 15. uri popoldne »Pegica mojega srca«, ljudska predstava po znanih cenah. Izven. — Ob 20. uri zvečer Pro-fesor Storičin, ljudska predstava po znanih cenah. Izven.

11. jan., ponedeljek: »Druga mladost«. — Red D.

12. jan., torek: Zaprto.

13. jan., sredo: Henrik IV. Izven.

14. jan., četrtek: Profesor Storičin. Red A.

15. jan., petek: Henrik IV. Red A.

16. jan., sobota: Delavska predstava.

17. jan., nedelja: ob 15. uri popoldne »Kra-ljice Vidke kresna noč, otroška predstava po znanih cenah. — Ob 20. uri zvečer Obrt gospe Warreaove, premijera. Izven.

Opera.

Začetek ob pol 20. uri zvečer.

9. jan., sobota »Eva«. Red E.

10. jan., nedelja: ob 15. uri popoldne »Pro-dana nevesta«, gostuje ga. Zaludova in g. Zdenko Knittl. Izven. Ljudska predstava po znanih cenah.

11. jan., ponedeljek: Zaprto.

12. jan., torek: »Hoffmannove pripovedke«. Red F.

13. jan., sredo: »Glumači« — »Povratek« — Red B.

14. jan., četrtek: »Orfej v podzemlju. Red C.

15. jan., petek: »Vihar«, simfonična pesem za veliki orkester, soli in zbor. Koncert v veliki dvorani Union. Začetek ob 20. uri zvečer.

16. jan., sobota: Srce iz lecta, Poziv na ples, Capriccio Espagnole. Red D.

17. jan., nedelja: ob 15. uri popoldne »Aida«, gostuje ga. Zaludova in g. Zdenko Knittl, ljudska predstava po znanih cenah. — Izven.

18. jan., ponedeljek: Zaprto.

DELAVSKA AKADEMIJA.

19. dec. 1925 se je vršil 13. večer Delav-ske akademije in sicer je predaval prof. dr.

Sarabon o sportu. V svojem poljudnem go-voru je predavatelj skušal zainteresirati de-lavstvo za sport. Zato je tudi navedel nekaj zanimivih vzgojnih momentov iz zgodovine in ciljev sporta. Zlasti je povdarjal veliko njegovo kulturno in moralno misijo. V krat-kih besedah je očrtal naravni postanek in zgodovinski razvoj posameznih sportnih pa-nog, nato pa navedel par doseženih sportnih rezultatov ter konstatiral, da se kakovost sporta še vedno dviga.

Za zanimivo temo je žel od občinstva to-pel aplavz, opaziti je bilo pa, da je zanimanje za Belavsko akademijo malo pojenjalo, kar pa je le obžalovati.

PREDAVANJE O POTRESIH.

Sinoči ob 18. uri zvečer je predaval na ljubljanski univerzi dr. Fritz Kautsky o od-nošajih med anomalijami težnosti in potre-som. Tega pri nas dosedaj še ni nihče raz-iskoval, kar je povečalo zanimivost preda-vanje so pojasnjevale skioptične slike. Raziskovanj na teritoriji bivše Avstrovske, linije, ki povzročajo tektonske potrese, kate-ri so najnevarnejši, ker niso lokalni, ampak zavzemajo vedno široke dimenzije. Obrazlo-žil je tudi vzroke lokalnih potresov. Preda-vanje so pojasnjevale skioptične slike.

Dijaska predstava v drami. Danes popol-dne ob 15. uri vprizori se v ljubljanski dra-mi Mannersova veseloigra »Pegica mojega srca« kot dijaska predstava pri znanih cenah. Pristop k tej predstavi pa ima tudi vse ostalo občinstvo, ki se hoče poslužiti ugod-nosti izredno znanih cen. Samo ob sebi je umevno, da je predstava primerna za mla-dino. Začetek točno ob 15.

Otroška in mladinska operna predstava. V nedeljo 10. januarja popoldne ob 15. uri iz-vajajo se v ljubljanski operi trije pantomi-mični baleti in sicer Srce iz lecta, Poziv na ples in Capriccio espagnole. Vsi trije baleti so jako lepo uspešni. V prvi vrsti pa Barano-vičev balet Srce iz lecta. Snov za njega je za-jeta iz vsakega življenja ter se vsa zgodba vrši v nedeljo popoldne in zvečer na trgu pred vaško cerkvijo. Balet sestoji sam iz treh delov. V prvem delu se nam kaže vaško življenje, v drugem delu, ki je izredno ljubeč pa sanje dekleta oziroma oživljeni šotor prodajalca srca iz lecta. V tretjem delu pa končava ob nastopajočem mraku in noči to vaško življenje. Glasba, čeprav moderna, izredno lepa in najdemo v njej vse polno jugoslovanskih narodnih motivov, med njimi tudi kaj učinkovito razpredeno znano pesem Škrjanček poje žvrgoli. Prepričani smo, da je gledališka uprava le ustregla svojim stal-nim nedeljskim opernim obiskovalcem, ko je stavila ta balet, ki je eno najbolj reprezen-tativnih jugoslovanskih opernih del na svoj nedeljski repertoar. Kakor že omenjeno so vsi trije baleti po svoji vsebini in izvajanju primerni tudi za našo mladino. Za to pred-stavo veljajo znižane ljudske cene.

Nedelja v ljubljanski drami. V nedeljo 10. t. m. sta v ljubljanskem dramskem gledali-šču dve predstavi in sicer popoldne ob 15. uri Pegica mojega srca, zvečer ob 20. uri pa Profesor Storičin. Obe predstavi sta ljud-ski ter veljajo za nji znižane ljudske cene.

Simfonični koncert v Mariboru. Orkester mariborske Glasbene Matice priredi v četr-tak dne 14. t. m. v veliki dvorani pri Götz-u simfonični koncert ob sodelovanju opernega pevca g. Julija Betetta s sledečim sporedom: 1. Schubert: uvertura v italijanskem stilu. 2. Mozart: »Za to lepo roko (Per questa bel-la mano)«, koncertna arija za basolo in or-kester; poje g. Betetto. 3. Vilhar: »Mornar«, za basolo in orkester (spremljevanje za or-kester priredil Josip Hladek Bohinjski); poje g. Betetto. 4. Beethoven: Tretja simfonija (Eroica); 1. Allegro con brio. 2. Mar-cia funebre. 3. Scherzo-Allegro vivace. 4. Fi-nale-Allegro molto. Dirigent je novi koncert-ni ravnatelj g. Josip Hladek Bohinjski.

Koncert Vihar preložen. Vsled bolezni g. Betetta je koncert, na katerem se izvajala simfonična pesnitev Vihar preložen na prihodnji teden. Če kupljene vstopnice veljajo za pri-hodnji koncert. Občinstvo prosimo, da vzame to na znanje. Natančen datum objavimo pra-vočasno.

Georges:

Mrcvarstvo.

Tako hudih, kakor sta ti dve*, in da bi bile resno mišljene, je malo in so občinstvu le za zabavo, vendar se še dobijo. Tako je ne-kdo prevel »Flegeljare« v »sepevska leta«. Ne bi omenjal tega, toda take stvari rade ostanejo, kajti malokomu pride pri tem na misel, da se pravi »Flegeljare« po sloven-sko »nerodna letca«. (Kdo rojen prihodnjih bo meni verjel, da v letih nerodnih okrogle sem pel. Vodnik.) Tistim pa, ki jim je nem-ščina tako v kosteh, da sploh ne pripoznajo nobenega slovenskega izraza, ki ni doslov-no preveden iz nemščine, pa to sploh v gla-vo ne gre. No, pa teh bo, hvala Bogu, čedalje manj. Toda spak, ki so jih napravili, po ve-čini nikdo več ne bo korenito izruval.

Tako so n. pr. te vrste ljudje prepričani, da se pravi »angel«, t. j. na trnek loviti, po naše ribariti. Zato je nekdo zapisal, da Span-ci lastavke ribarijo (!) namesto: na trnek lovijo. Tudi se »ribariti« ne pravi po nem-ško »fischen«, temveč »die Fischerei betrei-ben« ali »sich mit der Fischerei beschäfti-gen«. »Fischen« pa se pravi »rabe loviti« ali pa, kakor po mnogih krajih tudi govorijo »ribiti«.

Prav tako se po nemškem vzgledu: »das Gefäss rinnt« piše (po mestih tui govori): posoda teče (!), dočim je edino prav: posoda pušča, namreč tisto tekočino, ki je v nji, ali

* namreč »sladkorna torta« za Zuckertort-partie in »filmski škorec« za Filmstar (gl. Nar. Dn. 5. dec. 1925.).

pa: posoda curi (s poudarkom na i, od gla-gola cureti).

Skoraj venomer se čita: cesta, most vodi, vrata vodijo. To je po zmislu slovenskega jezika napak in je le prevod iz nemškega »die Strasse, die Brücke, die Thür führt«. Po naše se pravi pravilno: »cesta, most, okno drži in vrata držijo« in prav nič druga-če. »Vodi« je prav tako nepravilno, kakor bi bilo v nemščini nepravilno »hält«.

Enako je napak, če se piše in govori: »Bel-grad« leži ob izlivu Save v Donavo, kajti v slovenščini mesta stojijo (Stoji, stoji tam Beligrad) v nemščini pa ležijo.

Takih primerov slepega nezmišelnega in nedoslednega prevajanja je vse polno in pre-cej obilna knjižica bi bila, ako bi kdo vse to zbral. Naj navedem samo nekatere, ki so mi baš na misel prišle.

Pred kratkim sem čital neke besede »iz-vetren« za nemško »verwittert«. Po pravici povedano še nisem dobil slovenske besede, ki bi bila tako nezmišelná kakor je ta. Nem-ška beseda »verwittert« je sestavljena in izpeljana iz »ver« in »Wetter«. Ako bi se »das Wetter« reklo po slovensko »veter«, kar pa se ne pravi, potem naj bi beseda »izvetren« že ostala v Božjem imenu, če bi ne imeli boljšega in lepšega slovenskega iz-raza »preperet«, »prepereti«. Tako se mi pa zdi taka tvoritev besedi naravnost nečlove-nejše iz slovenščine. Res imajo baže (po Ciga-letu) to besedo »izvetren« Rusi in Hrvati, pa to naj nas ne briga, saj imajo Rusi tudi »tančmejster«, »buterbrot« in druge, od hr-vatskih pa naj omenim samo »ajmokate«, drugih je že skoraj vsakdo sam dovolj slišal in čital.

»Die Augenbrauen haben« se prevaja pri nas »privzgovati obrvi« namesto »obrvi vi-hati«. »Harte Strafe« pa ni »trda kazen«, temveč »ostra ali stroga kazen« in »Spot-preis« se ne pravi »sramotna cena«, ampak »lepa cena«. Itd.

»Da se pravi »bei der Thür, beim Fenster hinein, hinaus, herein, heraus« po slovensko samo »skozi vrata, skozi okno« in nikakor drugače, se je že skoraj popolnoma pozabi-lo, kajti dosledno se govori »pri vratih no-ter ali ven, pri oknu noter ali ven« ter se tako tudi piše ne le po časopisju, temveč je ta napaka zalezla tudi že v leposlovje.

»Notsausgang« se prevaja »zasilni izhod«, kakor bi bil to izhod, ki je tako, le za silo narejen. Toda ta izhod ni narejen samo za silo, ampak je prav dobro izdelan, ali odpre in rabi se le takrat, kadar je sila. Potemtakem to ni »zasilni izhod«, temveč »izhod za v silo« ali »izhod v silo«.

Ker sem že pri slepem in nerednem po-snemanju nemščine, naj omenjam še eno iz-ražanje, kakršno se ne le že govori, temveč senterlja tudi že piše. To je n. pr. »bil je vi-zitirat«, »bil sem kupit«, »bil sem obiskat« in podobno. To izražanje je prišlo k nam iz nemščine, v nemščino pa iz francoščine. V tem jeziku se namreč rabi pomožni glagol »être« (biti) v preteklih časih za »aller« (iti) in pomeni, da je človek od tam, kamor in po kar je bil šel, že nazaj. Dočim pa se v nemščini, kjer je taka konstrukcija prav tako napačna, kakor v slovenščini, stvar ne da prav posebno pripravno drugače izraziti, je to v našem jeziku prav lahko mogoče. Na primer: »(pri)šel je bil vizitirat«, »šel

sem bil kupit« itd. Zatorej takih novotarij prav nič ne potrebujemo.

Preden preidem na besedotvorje, blago-glasje in druge stvari, ki jih mislim še po-vedati, naj omenim nekoliko prevajanje v slovenščino. Prevodna literatura je pri nas silno narasla, a so, žalibog, prevodi (z malo izjemami) precej slabi. Ne le, da je sloven-ščina v njih zmerna, temveč so tudi nad vse površni, da se mlo izrazim.

Tako je na primer nekdo prevel: »ona byla očenj očenj gordaja djevuška« takole: »ona ni bila posebno lepa«, namesto: »ona je bila jako jako ponosna deklica«. Nekdo drugi je preložil: »jai vu rouge« v »jaz sem videl rdečec«, namesto: »jaz sem pobesnek«. Najbolj pa jo je zadel tisti, ki je prevedel: »Nació el grande Miguel Cervantes...« z »Rodil se je veliki Ignacij Miguel Cervantes«.

Kako se takemu prevajanju in takim pre-vaalcem pravi, vsak lahko ugane.

Kje je vzrok in krivda, da so pri nas slabi prevodi? Marsikje. Precej velika je pri založništvih, ki ne morejo utrpjeti toliko di-narjev, da bi dali rokopise, kar se tiče toč-nosti prevoda in pravilnosti slovenščine, pre-gledati.

V Texasu v Ameriki so imeli (oz. imajo menda še) po salonih napise: »Prosi se, da občinstvo na klavirskega igralca ne stre-lja, kajti on igra pač kakor zna.«

Podoba je, da bo treba tako opozorila mu-tatis mutandis napraviti marsikje in glede marsičesa tudi pri nas, posebno pa, kar se tiče mrcvarjenja slovenščine.

(Dalje.)

Dnevne vesti.

BOJ PROTI DRAGINJI.

Ze v večeršnjih političnih vesteh smo označili vso neresnost vladnega zakonskega načrta o pobijanju draginje. Da pa se nam ne bo reklo, da samo grajamo, podajamo pozitivni predlog za pobijanje draginje.

Silno se podraži vse blago vsled počasnega poslovanja carine in s tem zvezanih stroškov ležarine. Naj vlada poskrbi, da bo vsako blago isti dan, ko dospe na carino, tudi zacinjeno, pa bodo trgovci takoj v stanu znižati cene.

Enako mislimo, da bi se tudi s poenostavljenjem carinske manipulacije dali prihraniti mnogi izdatki.

Ze pred letom dni smo dalje zahtevali, da se odpravi uvozna carina na sladkor, s česar bi se takoj mogel sladkor poceniti za 4 dinarje pri kilogramu.

Takih in skličnih možnosti ima vlada vse polno, če hoče resno odpraviti draginjo. Ali pa misli resno na to?

— **Rojstni dan kraljice.** Danes praznuje kraljica Marija svoj rojstni dan. Ob tej priliki se vrši v dvorni kapeli služba božja. Udeležili se je bodo poleg članov vladarske hiše in dvornega osebja, člani vlade, predsedstvo skupščine, predsedniki državnega sveta, kasacijskega dvora in zastopniki drugih oblasti.

— **Dvorno žalovanje.** Povodom smrti italijanske kraljice-matere je odrejeno na našem dvoru deset dnevno žalovanje, ki bo trajalo do 14. t. m. Radi žalovanja je preložen dvorni ples, ki bi se imel vršiti danes. Preložen je za ves čas žalovanja. Kateri dan se bo vršil še ni določeno.

— **Anketa o srednješkolskem pouku.** Sredi t. m. skliče prosvetno ministrstvo konferenco, ki bo razpravljala o srednješkolskem pouku. Na konferenco bodo povabljeni profesorji iz vseh delov države.

— **Uvedba notarijata v Bosni.** Sarajevska odvetniška zbornica je vložila pri ministru pravde petico, s katero zahteva, da se uvede v Bosni notarijat. Kot se čuje, minister tega ne namerava storiti.

— **Novi parnik »Jadranske Plovidbe« »Žig Kopajtč«** je priplul v tržaško luko ter prispe te dni v Jugoslavijo. Parnik ima kapaciteto 2500 ton. Posredoval bo promet med Jugoslavijo in Levantom.

— **Zaposlovanje inozemcev.** Inspekcija dela v Ljubljani službeno razglasa: V smislu predpisa § 7. Pravilnika o zaposlovanju tujih delavcev se bodo izdala vsem onim inozemcem, ki so bili na ozemlju naše kraljevine zaposleni, že predno je stopil v veljavo zakon o zaščiti delavcev, posebna uradna potrdila, da navedeni zakon zanje ne velja. Zato se pozivajo vsi inozemski delavci, vajenci, uradniki, nameščenci, gospodarski in drugi uslužbenici, ki so bili zaposleni v naši državi že pred dnem 14. junija 1922, da vložijo čimprej prošnje za izdajo omenjenih potrdil. Prošnjam treba priložiti uradna dokazila, da so bili res zaposleni pred navedenim datumom, dalje dokaze o njihovi strokovni usposobljenosti, o vrsti posla, ki ga opravljajo ter naslov podjetja, oziroma službodajalca, kjer so zaposleni. Prošnje morajo biti predpisno kolkovane (Din 25), ter jih je treba vložiti najkasneje do dne 28. februarja 1926. Teh prošenj ne morejo vlagati delodajalci za inozemce, ki so pri njih zaposleni, temveč prizadeti inozemski uslužbenici sami. — Če bi se po izteku roka ugotovilo, da posamezni inozemci nimajo potrebnih uradnih izkazil se bo smatralo, da veljajo zanje odredbe zakona o zaščiti delavcev ter se jim bo nadaljno zaposlenje prepovedalo. Obenem se bo uvedlo predpisano kazensko postopanje. — Prošnje treba vložiti pri Inspekciji dela v Ljubljani, Dunajska cesta 40.

— **Finančna delegacija opozarja,** da je izšel v Uradnem listu, št. 117 z dne 31. decembra 1925 »Poziv našim državljanom, lastnikom osporjenih obveznic 2. odstotnega loterijskega posojila iz leta 1881, 4 odstotnega konvertiranega posojila iz leta 1895 in 4 in pol odstotnega posojila iz leta 1909«. Občinstvo se opozarja, da se ravna po tem razpisu.

— **Pokončevalec volkov** se bodo na podlagi odredbe velikega župana ljubljanske in mariborske oblasti izplačevale posebne nagrade, katerih višina in drugi podrobni podatki so razvidni iz razglasa, ki je nabit na občinski deski na poslopju mest. magistrata.

— **Novi telefonski imeniki.** Pošto ministristvo je izdalo za vsako svoje ravnateljstvo posebej nov telefonski imenik. Imeniki za področje poštnega ravnateljstva v Ljubljani so naprodaj po 10 Din pri telefonskem računskem oddelku ravnateljstva, Sv. Jakoba trg, II. nadstropje, pri javnih govorilnicah pošt: Ljubljana 1, (glavna pošta), Ljubljana 2 (kolodvorska pošta), Ljubljana 3 (poslopje poštnega ravnateljstva) in pri poštah: Maribor 1, Celje, Ptuj, Kranj, Bled 1 in Rogaska Slatina. Razen tega se lahko dobe pri telefonskem rač. oddelku poštnega ravnateljstva in pri poštah Ljubljana 1 in Maribor 1 tudi imeniki za področje poštnega ravnateljstva v Zagrebu, in sicer po 20 Din. — Kjer se imeniki ne prodajajo, se lahko naroče s posredovanjem pošte dotičnega kraja. Če bi kdo hotel imeti imenik iz področja katerega drugega poštnega ravnateljstva, naj se obrne naravnost ali pa tudi s posredovanjem pošte na omenjeni telef. rač. oddelku.

— **Kako skrbi Nemčija za brezposelne?** Nemčija ima trenutno nad 1.000.000 brezposelnih. Sistem nereproduktivnih podpor, ki velja na primer v Avstriji še vedno, je Nemčija že davno opustila ter skrbi za brezposelne na ta način, da jih zaposluje. Z denarjem, ki je namenjen za podpore brezposelnim se grade v Nemčiji ceste in kanali. Razven tega nakazujejo država in komunale uprave dolgotrajne in cenene kredite za vsakršna dela, za katera se uporabljajo brezposelni. V nekaterih občinah eksistira na primer celo možnost, da da privatna oseba popraviti ali preplekati hišo po mestni upra-

vi, ki kreditira večji del potrebne vsote ter da delo izvršijo po brezposelnih. Temu sistemu se imajo Nemci zavaliti, da brezposelnost pri njih še ni zavzela državo ogrožajočih oblik kot v Avstriji. Kaj pa pri nas? V Jugoslaviji je primoran brezposelni — ako nima svojcev ali pa kredita — da gre beračit ali pa krast, kakor ga zapro.

— **Jugoslovensko gledališče v Newyorku.** V Srbskem domu v Newyorku se je vršilo te dni zborovanje, na katerem je bil predstavljen referat o ustanovitvi Narodnega gledališča v Newyorku. Soglasno je bila sklenjena tudi tozadevna resolucija. Izvoljen je bil začasni odbor, ki bo propagiral idejo med našo kolonijo v Newyorku in v drugih krajih Zedinjenih držav. Profesor Savić priredi turnejo po Zedinjenih državah ter bo prirejal pri tej priliki o ideji predavanja. Razven umetniških moči, s katerimi razpolagajo naše ameriške kolonije, bo angažiranih tudi nekaj igralcev iz domovine.

— **Svedska odpravlja vizum.** Po novem švedskem zakonu o potnih listih, je na Švedskem odpravljen za Danco, Norvežane, Francoze, Italijane, Holandce, Svicarje in Špance vizum. Danci in Norvežani ne rabijo za krajše bivanje na Švedskem niti potnega lista. Razen tega so uvedene gotove olajšave za Belgijce, Angleže in Amerikance. Sedaj se vrše pregovori za odpravo viza v prometu z Nemčijo.

— **Poljska dobi 100 milijonov dolarjev.** Listi poročajo, da se je mudil te dni podpredsednik poljske emisijske banke Miljarski v Newyorku, kjer se je pogajal glede najetja stonilijonskega posojila. Miljarski je uspel. Garantiralo se bo posojilo s tem, da se zastavijo dohodki tobačnega monopola.

— **Francosko-nemški pregovori o zračnem prometu.** Te dni se vrše v Parizu med francoskimi in nemškimi strokovnjaki pregovori o problemih aviatike. Vzpostavljena je posebna juridična sekcija, ki naj uredi juridično stran vprašanja.

— **Izvršni odbor internacionale nasproti-kov vojaške službe** je imel te dni v Berlinu sejo, ki so se je udeležili delegati iz Nemčije, Anglije, Švedske, Holandije in Češkoslovaške. Sklenjena je bila resolucija, ki se izjavlja zoper pogodbe take vrste kot je locarniška, češ da so take pogodbe nevarne, ker se vara z njim javno mnenje, ki misli, da je s pogodbo odstranjena vsaka vojna nevarnost ter vsled tega ne posveča potrebne pozornosti pravi vzrokovi vojn in vojnim nevarnostim.

— **Brezžični telefon v vlakih Berlin-Hamburg** je bil v sredo odprt. Govori se lahko z vsako postajo v Nemčiji. Za tri minute trajajoč pogovor je plačati okrog 2 dolarja.

— **Pogreb italijanske kraljice-matere.** Italijanski kralj je odredil osemdesetdnevno dvorno žalovanje ter določil, da se ima vršiti pogreb kraljice-matere v Rimu. Kraljevska rodbina in predstavniki oblasti so se vrnili iz Bordighere v Rim. Vlak s truplom kraljice se odpelje jutri iz Bordighere ter se bo ustavil na vsaki železniški postaji, da se tako omogoči ljudstvu, da izkaže kraljici zadnjo čast. V Rimu bo ležala kraljica na odru v cerkvi Santa Maria degli Angeli.

— **Za obiskovalce dunajskega velesejma** je ukinalen avstrijski vizum. Avstrijska vlada bo objavila pravočasno vsa potrebna navodila.

— **Za odpravo suženjstva v portugalskih kolonijah.** Kot poročajo iz Lissabona, je vzpostavil predsednik portugalske republike posebno komisijo, ki bo proučila vprašanje odprave v portugalskih kolonijah še obstoječega suženjstva.

— **Odda se mesto strokovnjaka v III. kategoriji uradnikov** (eventuelno zvanjsko mesto) v moški kaznilnici v Mariboru. Prošnje je vložiti najkasneje do 15. januarja t. l. pri ravnateljstvu moške kaznilnice v Mariboru. — Odda se mesto pisarniškega uradnika III. kategorije pri okrožnem sodišču v Kranju. Prošnje je vložiti najkasneje do 22. januarja 1926 pri predsedništvu deželnega sodišča v Ljubljani. — Podrobnosti glej v »Uradnem listu« št. 1. z dne 5. januarja t. l.

— **Princ Windischgraetz v zaporu.** Princ Windischgraetz je prebil prvi dan v zaporu v veliki razburjenosti. Bil je bled kot zid in zelo deprimiran. Paznik, ki ga je na skrivnem opazoval pripoveduje, da ga je videl večkrat stati nepremično sredi celice, s prekrizanimi rokami na hrbtu in sklonjene glave je buljil nemo predse. Ob petih popoldne mu je prinesel komorni sluga jesti, Windischgraetz je imel prav malo teka. Prosil je, da bi smel dobivati tudi v nadalje lastno

hrano, kar mu je bilo kot preiskovalnemu jetniku dovoljeno. Zvečer ob devetih še ni bil utrujen, hodil je še vedno po ozki celici gori in doli. Ko ga je paznik opomnil, da mora iti kot vsak drug jetnik ob tej uri k počitku, je takoj ubogal. Vsak dan se izprekaja po eno uro po dvorišče. Tudi na izprehodu bulji nepreslano v tla.

— **Princ Windischgraetz in rodbinske dragocenosti Habsburgovcev.** Kake pustolovske načrte si je knez Windischgraetz tu in tam izmislil, je razvidno iz sledečega dogodka, o katerem poroča neka verodostojna priča »Korespondenci Hervei«: Spomladi leta 1920. je prišel knez Windischgraetz v spremstvu grofa Hunyady-ja v Prangins k bivšemu cesarju Karlu. Sporočil mu je, da je izdelal do najmanjših podrobnosti načrt, po katerem bo Karl v najkrajšem času zasedel zopet ogrski prestol. V to svrhu pa je treba, da mu izroči Karl vse rodbinske dragocenosti Habsburgovcev, češ, da jih bo v Parizu prodal ter vprizoril z izkupičkom v Budimpešti puč. Denar pa rabi na vsak način, ker mora podkupiti opozicijo ter pridobiti za stvar visokoskolsko mladino. Karl je okleval, medtem pa je prišel k njemu neki avstrijski zaupnik, ki ga je prosil s povzdignjenimi rokami, naj se ne spušta v pustolovščine ter naj predvsem dragocenosti ne izroči Windischgraetzu. Kljub temu je prišel Windischgraetz pozneje še enkrat k Karlu ter ga skušal pregovoriti, kar se mu pa ni posrečilo. Ta dogodek dokazuje, da je rabil Windischgraetz že takrat velike vsote denarja za svoje legitimistične načrte. Nedvomno pa je rabil tudi za svoje osebne potrebe mnogo denarja ker je bil strasten igralec in velik prijatelj nežnega spola.

Baržun, žamet za večerne toalete in svilu v vseh barvah samo prvovrstni izdelek.
Kamgarn, sukno, ševit
samo kvalitno blago pri
LENASI & GERKMAN, Ljubljana

— **Epidemija želodčne hripe.** Iz Hanaua v Nemčiji poročajo, da je izbruhnila v občini Waldbrunn epidemija želodčne hripe, ki je zadavila že v kratkem času 18 žrtev. Med drugimi je umrl tudi župan. 30 oseb je še težko bolnih.

— **Eksplodirala katastrofa v Berlinu.** Te dni je eksplodiral v neki tovarni turbin v Berlinu velik transformator. Izbruhnil je požar, ki bi bil zavzel velike dimenzije, da niso prišli pravočasno ognjegasci, ki so ogenj lokalizirali. Požar je nastal vsled kratkega stika.

— **Strašna smrt.** V bolnici usmiljenih sester v Zagrebu je umrl te dni na strašen način 18 letni mladenčič Mane Grba. Našli so ga mrtvega v kopalni banji, napolnjeni do vrha z vrelo vodo. Če gre za nesrečo ali za samomor, še ni ugotovljeno.

— **Pri dvoboju od kapi zadet.** Nedavno se je odigral na Španskem dvoboju z nenavadnim izidom. Znani madridski finansje Beja de Silva je pozval na dvoboj predsednika municipalne uprave. Pri tretjem asoju se je zgrudil finansje nenadoma mrtev na tla. Zdravniki so ugotovili, da ga je zadela vsled razburjenosti kap.

— **Zgodovinski grad Maleg pri Ljutomeru** je te dni skoro popolnoma pogorel. Ostal je samo še stolp in nekaj delov strehe. Škoda znaša okrog 1.000.000 dinarjev.

— **Strašen čin rodbinskega očeta.** V Avesti (Švedska) je pogljal te dni neki predelavec sebe, svojo ženo in svoje štiri otroke z dinamitom v zrak. Zračni pritisk je vrzel vse člane skozi okno na dvorišče. Žena in eden otrok sta bila takoj mrtva. Najmanj je bil poškodovan delavec sam, ki se je skušal po izvršenem činu obesiti, kar pa so sosedje preprečili.

— **Erzbergerjev morilec Schulz.** Identiteta dozdavnega Erzbergerjevega morilca Schulza v Aussee-u še ni ugotovljena. Berlinska policija je poslala v Aussee Erzbergerjevo sliko, da se bo primerjala z aretovancem.

— **Hitler obdolžen krivega pričevanja.** Kakor poroča »Frankische Tageszeitung«, je uvedeno zoper Hitlerja postopanje radi krivega pričevanja. Očita se mu, da je trdil v procesu o svojem postopanju bojnih organizacij stvari, ki ne odgovarjajo resnici. Razen tega si nasprotujejo njegove izpovedbe z izpovedbami v Lupe-Streicherjevem procesu, ki jih je podal pod prisego.

— **Epilog k rodbinski drami v Dragi.** Nedavno smo poročali o rodbinski drami v Dragi, kjer je streljal Ivan Viškanič na svojo mater Matildo ter jo precej težko poškodoval, nakar je obrnil samokres proti sebi.

Mladi mož je ležal skoro tri tedne nezavesten v bolnici in zdravniki so bili že mnenja, da je izgubljen. Te dni pa se je nepričakovano zopet zavedel. Našel pa je samega sebe v obupnem položaju. Oslepel je na obe oči, poleg tega je napol blazen, tako da so ga morali oddati v umobolnico. Njegova mati je medtem popolnoma okrevala.

Reklame ne potrebuje O. BERNATOVIČ

ker se blago radi svoje kvalitete in cene samo priporoča!

— Ker ga je pekla vest. Te dni je prišel na berlinsko policijo silno razburjen 36-letni ključavničar Evgen Bierming ter izpovedal, da ima na vesti umor. Leta 1917 je vzel kot mornar vojne mornarice v Wilhemshavenu na svojo ladjo skrivaj neko 18-letno deklico. Imel jo je skrito v svoji kajiti. Ker ji ni mogel dajati dovolj hrane, je prišlo med njima do prepira in ker se je bal, da pride stvar na dan ter bo strogo kaznovan, je kričečo deklico s kladivom ubil, nakar je truplo sežgal. Od onega časa se mu zdi, da ga njen duh preganja in peče ga noč in dan vest. Ker ne more tega več prestajati, se je prijavil prostovoljno policiji.

— **Nepojasnjena smrt ruskega emigranta.** Te dni so našli v Skoplju kakih 20 metrov od njegovega stanovanja tajnika železniškega skladišča Aleksandra Aleksandroviča, ruskega begunca, nezvestnega na ulici. Ker ni bilo opaziti na njem nobene poškodbe, so mislili, da je vinjen. Zato so ga prenesli v posteljo, kjer pa je zjutraj umrl, ne da bi se bil zavedel. Zdravnik je ugotovil, da je povzročila smrt poškodba na glavi, prizadeta z ostrim orodjem. Dejanja sumljivi so trije Rusi, ki so napadli, kot se zdi, Aleksandroviča iz ljubosumnosti. Umrjeni je živel namreč v skupnem gospodinjstvu z neko gospo, za katero so pogledovali tudi osumljeni trije Rusi.

— **Lep župan.** Župan občine Wislitz se je sprl te dni s svojo ženo. Pri tem je tako pobesnel, da je ženo umoril. Čednega župana so aretirali in izročili sodišču.

— **Otroci berači, mati elegantna dama.** V Strassburgu je bila aretirana neka dama, ki je ložirala po prvih hotelih ter plačevala velike stroške svojega razkošnega življenja z denarjem, ki sta ji ga morala služiti njena dva otroka z beračenjem. Dama trdi, da je vdova ruskega generala, ki so ga ustrelili boljševiki.

— **Šofer, ki čita med vožnjo romane.** Te dni se je zagovarjal pred nekim dunajskim sodiščem lastnik pasažirskega avtomobila Friderik Sauer radi neupredne vožnje. Zaletel se je v bližini zapadnega kolodvora v neki drugi veliki, čigar voznik je zlezel vsled sunka v velikem loku na hodnik, kjer je obležal z zlomljeno roko. Preiskava je ugotovila, da je čital šofer med vožnjo neki »Schauerroman«. Vpoštevajoč obtožbeno brezbrzičnost in dejstvo, da je že opetovan predkaznovan, je obsodilo sodišče Sauerja na šest tednov strogega zapora, tako da bo imel mož sedaj dovolj prilike za lektiro romanov, ne da bi ogrožal življenje kake osebe.

Ljubljana.

— **Pogreb Ivana Kneza.** Včeraj popoldne so se pripeljali zemski ostanki predsednika trgovske in obrtne zbornice Ivana Kneza z Dunaja v Ljubljano. Na glavnem kolodvoru so bili zbrani zastopniki javnih in privatnih gospodarskih organizacij. Med drugim je bila zastopana tudi zagrebška trgovska zbornica, zagrebški savez industrialcev in savez trgovcev po posebnih deputacijah. Ob dragocenih krsti so ležali številni venci. Pred koledvorom je stalo številno občinstvo. Po končanih verskih obredih je imel poslovnih govor predsednik Zveze industrialcev v Sloveniji Dragotin Hribar. Nato so zapeli pevci trg. društva »Merkur« in Maticе žalostinko. S tem je bila poslovičev končana in žalni sprevod je krenil po Miklošičevi cesti na pokopališče sv. Križa. Mrtvaški voz je vleklo 6 vrancev. Sledila mu je pokojnikova rodbina in ostali sorodniki in številno občinstvo. Zastopani so bili konzulati, razne državne in komunale oblasti ter vse mogoče gospodarske organizacije. Pri prelazu na Kette-Mur-novi cesti so zapeli pevci še eno žalostinko.

— **Mestna zastavljavnica** ima tomesečno dražbo maja 1925 zastavljenih predmetov 14. t. m. ob 3. uri popoldne.

— **Slovensko planinsko društvo v Ljubljani** sklicuje izredni občni zbor na soboto dne 16. januarja 1926 ob 4. uri popoldne v društvenih prostorih Selenburgova ulica 7. Na dnevnem redu je poročilo o osnutku Saveza planinskih društev v kraljevini SHS, sprejem njegovih pravil in izbor delegatov in namestnikov za kongres Saveza; dalje sklepanje o odborovih predlogih in služajstvih.

— **Zlatnik je našla zopet v Zlatorog terpeninovem milu** gdč. Justina Mlakar iz Lesc na Gorenjskem. Nadalje je našla en zlatnik v Zlatorog terpeninovem milu gdč. Pepca Lovko, kuharica g. A. Lavrenčiča, Cerkljica.

— **Trgovski koledar za leto 1926** je izšel in se dobiva pri Trg. društvu »Merkur« v Ljubljani, Gradišče 17-I. Cena 20 Din s poštnino vred.

— **Stenografski tečaj** otvori Trg. društvo »Merkur« v Ljubljani in vabi nameščenice, ki imajo do tega veselje, da se prijavijo v društveni pisarni Gradišče 17-I. do najkasneje 12. t. m.

— **Predavanja o železobetonu** se vrše vsako nedeljo od 8. do 12. Pričetek v nedeljo 10. januarja, nadaljne informacije se dobe v tehniški pisarni na Tržaški cesti št. 2.

PRVIČ V JUGOSLAVIJI! SENZACIONELNO! POPOLNOMA NOVO!

CIRKUS MARCCO

Do skrajnosti napeti in velezanimivi doživljaji cirkuških artistov, sijajno prikazani v šestih velikih dejanjih. — V glavni vlogi nastopa priznana najmočnejši človek sveta, splošno priljubljeni:

MARCCO in prekrasna LOTTE LORING.

Krasni so priori: Veliki požar cirkusa, ki ga povzroči član cirkusa-dresirana opica — Pot v novo življenje — Ljubosumnost vzrok nesigurnega nastopa na visokem trapezu nad levjo kletko — Smrtonevarna vožnja po deroči vodi — Beg otroka iz instituta ter ponovni nastop na visokem trapezu nad levjo kletko — Povrnjena sreča in lepa ljubezen — Velika cirkuška predstava z velikomestni msporedom itd. itd.

Izvrstna igra vseh sodelujočih ter napeto zanimiva vsebina nam nudijo res imenitno zabavo.

Predstave v nedeljo ob: 3., 5., 6., 8., 9. — Ob delavnikih: ob 4., 6., 8., 9. Prvovrstni umetniški orkester svira pri vseh predstavah. — Blagajna je odprta od 10. do 11. in od 2. (ob delavnikih od 3.) naprej. — V ponedeljek, dne 11. januarja, se vsled koncerta kino-predstave ne vršijo.

Prednaznani: Največji pomorski film vseh časov „MORSKI VRAG“.

Glavni KINO MATICA, vodilni kino v Ljubljani (Tel. 124).

O Zvezi Slovenije z morjem

Je bil govor na tretjem strokovnem predavanju »Druženja jugoslovenskih inženjerov i arhitektov« — sekcija Ljubljana, ki se je vršilo v petek, dne 8. januarja ob 20. uri v družabnem lokalu Sekcije v Kazini. Sestanek je otvoril predsednik sekcije ing. Matkovič, ki je naznanil, da sta na sporedu dva referata, katerih eden zastopa Hrovat-Klodič-Kavčičev, drugi pa Musilovo progno. Jasnoma, da se tu ne bo odločilo ne za eno, ne za drugo stran, glavni namen večera je, da se »društvo« o tej temi razpravlja.

Prvi referat
ing. Hrovata

Je bil namenjen razjasnitvi vprašanja zveze Slovenije z morjem. Slovenija je po razvaljski pogodbi prišla v težavah slučaj radi direktno zveze z morjem. Imamo sicer dve zvezi, eno skozi Italijo in drugo čez Karlovo, a mi hočemo direktno zvezo. Če pogledamo železniško omrežje naše države, je jasno, da je železniška mreža severno od Rte Sušak—Beograd gosta, medtem, ko je južna pomanjkljiva. Zato bi se dalo sklepati, da gradnja nove železnice v Sloveniji ni smiselna, ker je železniška mreža tu razmeroma gosta. A mi moramo misliti na važno gospodarsko zvezo z morjem, ki bo od nezveststva neodvisna.

Ljubljana je zvezana z Avstrijo in Nemčijo skozi Beljak, Jesenice, na jug pa z dolinsko progno. Na eni strani imamo glavno železniško progno, ki ima 11% maksimalni vpon proti morju. Razdalja Ljubljana—Trst je majhna in ves promet gre proti Italiji. Zveza mora biti taka, da bo konkurirala obstoječim progam. Nič od nas ne bo želel, da bi postali odvisni od gospodarske premoči Italije, ki se trudi pritegniti promet iz Avstrije na svojo progno za Trst.

Če hočemo mi dobiti promet sosednjih držav, moramo gledati na to, da bomo lahko konkurirali bivši južni železnici. Osebe, ki čujejo v naše Primorje, se boje dolgačasne vožnje in gredo čez St. Peter in čez Reko. Tovor gre pa na Trst. Če skrajšamo mi pot, bo šel trgovec na ono stran, ki mu bo nudila večjo ugodnost. To so momenti, na katere je treba pri trasi računati. Rantira se le prvotna progno, po kateri bi šel promet v naša kristianska. Naše ozemlje gravitira na Kvarner, torej ne bomo šli po dolgi progno na Split, ki je za nas od rok.

Na Slovenijo morajo odpasti železnice St. Janž—Sevnica, ki je bila mišljena kot nadaljevanje zveze Ljubljana—Trebne—St. Janž—Sevnica—Zagreb; s to progno bi se namreč odprla šentjanški okolič in tamošnjemu delu Slovenije nova pot proti Zagrebu; in dalje vez z morjem.

Na podlagi razmišljanj, kako bi dobili direktno zvezo, je nastalo nekaj tras. Musil je napravil par tras in vzel progno tranzitnega prometa:

1. Prva trasa iz Kočevja — blizu Stalcerjev — premostil kulpsko dolino z mostom in se obrnil na Brod Moravice.

2. V začetku šel po isti trasi in krenil pozneje proti jugovzhodu, dalje usmeril pot proti severozapadu in pri kulpskem kolenu napravil most na Brod Moravice.

3. Direktna kratka progno na koleno Kulpe in z velikim mostom na Brod Moravice.

To so pa le variante.

Projekt železnice Kočevje—Brod Moravice je iz l. 1920. Projektant Musil je priporočal most čez Kolpo pri Goršatih severovzhodno od Brod Moravice. Most naj bi bil železen in 120 m visok nad vodo; glavna odprtina bi imela 135 m, dve stranski pa po 80 m, stebri pa kamna bi bili visoki 87 m.

O tem se je razpravljalo v tehničnih listih in dr. Musil sam, ki je trasiral in projektiral, izjavlja, da moramo imenovati ta del progno težko in drago železnico, glede gradnje in glede vzdrževanja. Progno teče namreč po razjednem, mehkelem svetu, ki zahteva mnogo več objektov ko vapnenski teren. Predori v mehkejših skladih so izpostavljeni gorskemu pritisku in se jih more vseskozi obzidati. Mnogoštevilni jarki so zajedeni globoko v rebra in zahtevajo gradbo mnogih predorov in viaduktov.

Musilova trasa čez Brod Moravice se podaljša na 50,5 dolžine. Progno čez Stari trg na Vrbovsko znaša 44,7 po trasi, ki jo je določila direkcija za novo gradnjo. Črnomelj—Ogulin znaša 43,760 in v bližini Ogulina bi bil daljši predor. Črnomelj—Lukovdol znaša 35,6, Sevnica—St. Janž pa 14 km.

Progno bi stala po Musilovem projektu 380 milijonov dinarjev. Črnomelj—Ogulin 181, Kočevje—Vrbovsko 345, Črnomelj—Lukovdol 166, Sevnica—St. Janž 62 milijonov dinarjev.

Če primerjamo še virtualno dolžino Hrovat—Klodič—Kavčičeve na eni in Musilove progno na drugi strani, najdemo pri prvi dolžino 200 km, pri drugi pa 221 km. Kar se gradbe tiče ima Musilova progno 32 predorov na 45 km v skupni dolžini 10 km, dalje 21 viaduktov in 6 postaj. Kočevje—Vrbovsko 6 predorov, 10 viaduktov in 6 postaj. Črnomelj—Ogulin 1 predor in 5 viaduktov. Črnomelj—Lukovdol ima le 7 viaduktov, Sevnica—St. Janž pa 2 predora in 3 viadukta.

Gospodarska stran

daje Musilovemu projektu le to prednost, da se približuje gozdnim kompleksom jugozap. od Kočevja. Poudarek, da je kulpska dolina bogata na lesu je ničev, ker je les tu v povprečni višini 800 m in je odvažanje na postajo Brod na Kupi radi velikih kotov in stroškov izključeno. Edina rešitev bi bila ta, da bi se napravilo ozkotirno železnico, za katero pa že obstoja načrt na Sušak.

Velika napaka Musilove tras je dalje velik vpon, proti kateremu moramo odločno nastopiti.

Ze Avstrija se je kesala, da je dala na Semmering vzpon 25%. Na Ivan Planini grade predor, da se izognejo zobčasti železnici. Ze iz tega je razvidno, da bi morali vsi merodajni faktorji delati na to, da se veliki vzponi vržejo iz tras.

Musil sam prizna, da so tla za progno neugodna. Zato bi bilo neodpušljivo, da bi se tja v en dan začelo propagirati trasa, o katere neugodnosti pričajo spisi in poročila strokovnjakov, kot na primer ravno Lóczy Lajosa, Konnata, Klajića, Košiala.

Nov nedostatek je tudi priključna postaja na Brod Moravice. Priključek ima Musil namreč določen daleč zunaj, tako da tvori nevarno točko v progno. Sicer pa je tudi iz

vojaškega stališča

neprimerna, ker je na nesigurnem terenu in je direktno pod ognjem laških topov. Ze iz domobranskega stališča se moramo odločno upreti upostavitvi vspona, saj smo videli njegovo škodljivost v svetovni vojni.

Ing. Ivan Müller-Petrič

je nastopil kot drugi govornik in v kratkem govoru poudaril, da je Musilova progno že iz vojaškega stališča bolj ugodna, ker je bolj maskirana. Gospodarska stran pa bi imela to prednost, da bi investirali svoj kapital govoru je poudaril, da je Musilova progno že iz vojaškega stališča bolj ugodna, ker je bolj prizadeti magnati knez Auersperg, velepo-

sestniki Ghizy, Thurn-Taxis, Gorjan, Trboveljska premogokopna družba, veleind. Kajfež in drugi. V

debato,

ki je bila vseskozi stvarna so poleg imenovanih dveh posegli skoro vsi navzoči, med njimi Kavčič, Lušin, Rus, Zupančič, Koce in pomočnik žel. dir. Schneller. Prodlr je popolnoma Hrovat-Klodič-Kavčičev načrt, saj je ta za Slovenijo življenskega interesa, med tem ko služi Musilov načrt le interesom Broda na Kupi in okolice. Vsi oni, katerim so utemeljene zahteve vse Slovenije pri sreč, so morali spoznati, da pride v poštev le Klodič-Hrovat-Kavčičev projekt!

× Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 12. januarja t. l. ponudbe za dobavo 800 kg sikativa, za dobavo 1 modela »krmilo Heusinger tipa Serie 60«, za dobavo 540 kg svinčenih cevi, za dobavo

665 ovojev žičnikov; do 15. januarja t. l. za dobavo 1 konopnene vrvi, za dobavo 10.000 kilogramov peska za livarje, za dobavo 5 kilogramov zlojživih torbic za spise; do 19. januarja t. l. za dobavo 600 m jadvrovine. — Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelenju te direkcije. — Vršile se bodo naslednje otertalne licitacije: Dne 11. januarja t. l. pri intendanturi Dravske divizije oblasti v Ljubljani glede dobave 30.000 kg koruze, dne 21. januarja t. l. pa glede dobave 75.000 kg bele moke. Dne 26. januarja t. l. pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave vrvice za mašenje; pri direkciji pošte in telegrafa v Ljubljani glede dobave 12.000 kg bencina; pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave raznega železnega materijala. — Predmetni pogoji s natančnejšimi podatki so v pisarni zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesentom na vpogled.

KUNEROL

100% na čista mast iz kokozovih orehov,
zajamčeno izčiščena in higijenična,

se zopet dobiva
v vsih trgovinah.

jelenova sled, a tako velika...? In to zopet niso jelenovi parklji ti izrastki...«

»Tam stoji pošast! Saperlot, saj nam vendar ne bo kaj storila?«

Velikanski jelen je stopil na planoto, še mnogo večji kot vol, a tudi bolj tankega života, vendar pa ne tako plemenite rasti kot jelen z lopatastim rogovjem; glava mu je dolga in okorna s čudnim konjskim gobcem — to ni nič drugega kot severni jelen.

Tu imajo dokaz osamljenosti gore, vse je še v prvotni kakovosti.

Severni jelen je živel nekoč tudi v Meksiki, zdaj ga najdemo le še redkokdaj v kanadskih tundrah. Tam pa je že skoro prav tako izumrl kakor v Evropi, kjer štejejo pravzaprav le še nekaj poedincev.

Da, Adamova bojazen je docela upravičena. Vprašanje je, ali bo podrl strel iz Georgove puške, ki ima sicer velik kaliber, žival na tla. Ta postane lahko zelo nevarna, če uporabi svoje ogromno rogovje in svoje močne noge.

Toda človek je gospodar stvarstva in vse živali pripoznajo to — izjemoma le tedaj ne, če imajo dokaz o njegovi slabosti.

Vzmiernirjeno hrskanje in severni jelen se obrne in beži v nerodnem teku. Na zadnjih nogah ima izrastke, ki povzročajo pri teku poseben ropot.

Georg je že dvignil puško, pa jo zopet povesi.

(174)

»Klodič« okoli sveta.

Spisal Robert Kraft.

»Zakaj pa naj bi bila drugačna?« odvrne Georg. »To so pač meksikanske opice, kljub osamljenosti se tekom tisočletij niso prav nič drugače razvijale kot one, od katerih jih loči strupena atmosfera.«

Vedno dalje prodirajo v gozd. To se pač lahko imenuje nedotaknjen pragozd, oskrunila ga še ni nočena človeška noga; važnost teh korakov občutijo vsi.

Gozd ni preveč zaraščen. Z braziljanskim ali pa zelo s tropičnim ga ne morejo primerjati. Saj so tudi v gorovju, v precejšnji višini nad morsk gladino. Zato je več iglastih dreves, ki ne trpe mnogo grmičevja. Pač pridejo do podrtih dreves, a ta jih ne ovirajo mnogo. Sploh je v pragozdu vse drugače, kakor si marsikdo predstavlja. Narava že sama skrbi, da ni pod njenim poveljstvom vse narobe. Če pade velikansko drevo vesled starosti, potem je njegov les že tako trhel, da čez nekaj let sploh ni več sledu o njem. Strohni kakor razpade mrtva žival, sicer bi v pragozdu, ki stoji že tisočletja, ležala debela drugo na drugem. Ne, narava skrbi sama za red.

Tla so trda, porasla so s travo ali mahom, vse drugače kot v močvirnatih gozdovih tropičnih dežel. Hodijo precej strmo navzgor, vedno med skalami,

ki so porastle z mahom. Gozd jih spominja na srednje-evropski jelkov gozd, le da imajo tu skoro vsa drevesa zelo dolge igle, in da stoje vmes listnata drevesa, krog katerih se ovijajo rastline ovijalke.

Vidijo še nekaj opic, nekaj meksikanskih veveric, sledove divjih zajcev in najrazličnejše ptice, a le take, ki jih najdemo povsod v Meksiki. Ptice ni strupena atmosfera nikaka zapreka.

Nenadoma Georg obstoji, poklekne in preiskuje travnata tla.

»Kaj imate?«

»Sled, in sicer jo je napravil — najbrže bivol.«

Onadva vidita le kratko travo in mah, Adam pa kmalu še mnogo več. Gre nekoliko naprej; pred strugo, kjer se odtaka deževnica obstoji, v belem pesku vidi natanko dva odtiska kopit.

»Da, to je zamogel biti le vol.«

»Ne, to ni volovska sled, ta je videti povsem drugačna.«

»No, potem je bila krava. Konjsko kopito je spredaj okroglo, govedo pa ima spredaj dve špiči, na glavi in tudi na nogah. Kako pa razločite, če je bil to možki vol ali ženska krava?«

»To sploh ni bilo govedo!«

»Na, človeška sled to tudi ni, tisto poznam, ta je videti prav drugačna, ima pet prstov, — če ne manjka nobenega — in zadaj peto.«

»To sploh ni bilo govedo, noben bivol, morda je to

TRGOVSKA BANKA D.D., LJUBLJANA

Podružnice: Maribor,
Kamnik, Novo mesto,
Ptuj, Rakek, Slovenske
Konjice, Slovenjgra-
dec, Prevalje.

Dunajska cesta št. 4 (v lastni stavbi)

Kapital in rezerve nad Din 19.500.000

Brzjavke: Trgovska.
Telefoni: 139, 146, 458.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Ne kupite prej nobenega šivalnega stroja,
dokler ne ogledate in preizkusite
JOSIP PETELINC-a
strojev znamke

Gritzner, Adler, Phönix

ter najboljša švicarske pletilne stroje „DUBIED“,
nadomestne dele, čolničke, igle za vse sisteme, pneu-
matiko, dele za kolesa, olje l. t. d.

Večletna garancija! Delavnica na razpolago!
Na malo! Na veliko!

1000 delnic sijajno uspevajočega
podjetja
SLOVENSKA GRADBENA IN INDUSTRIJSKA D. D.
„**SLOGRAD**“
se ugodno **proda.**

Vsa bilančna pojasnila pod „BODOČNOST“ na
anončni biro Matellič, Ljubljana, Kongresni trg 3/I.

VINOCET.

Iskrena vinskega kisa, d. z. o. z., Ljubljana, nudi
najfinjši in najokusnejši namizni kis iz
vinskega kisa.

Zahtevajte ponudbo!

**Tehnično in higijenično najmoderneje
urejena kisarna v Jugoslaviji.**

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

Odvetnik Dr. Fran Kandare
se je preselil

s svojo pisarno iz Krškega v Ljubljano, Miklošičeva
cesta št. 20, zgradba „Okrožnega urada za zavarovanje
delavcev“, pritličje.

Svojim znancem napravite veselje
s primernim darilom in to je le mogoče, če iste kupi pri
tvrdki

JOSIP PETELINC - Ljubljana

ki ima veliko zalogo žepnih robcev, rokavic, nogavic, plete-
nine, srajce za gospode, toaletne potrebščine, samoveznice,
angleške šifone, fine klote, vezeno, čipke, torbice, nahrb-
nike, police in še veliko, veliko drugih lepih in potrebnih
stvari po znatno znižani ceni. — Na veliko in malo!

Poglejte cekine!

**V ZLATOROG
TERPENTIN MILU**

se nahajajo zlatniki po
10 frankov.

Zlatorog terpeninov milo
je boljše kot navadno milo, je
s terpeninom kemično vezano
milo v najbolj učinkoviti top-
ljivi obliki. Dve močeni čis-
tilni moči sodelujeta in se
izpopolnjujeta:

terpenin: razkroji
milo jo ispere.

Učinek Zlatorog terpenin-
vega mila je zato nepreko-
sljiv!

V najkrajšem času se je
Zlatorog terpeninov milo
prikupilo vsem gospodinjam
in vsaka, ki je enkrat prala s
istim, ne uporablja več dru-
gega mila.

Da se seznanijo z Zlatorog
terpeninovim milom tudi naj-
širši krogi, se od 1. avgusta
1925 v vsaki tisoči komad Zla-
torog terpeninovega mila
vpreša 10-frank-zlatnik, ki
med uporabo bliskaje po-
zdravlja presenečeno gospo-
dinjo. Veliko zlatnikov se je
do sedaj že našlo. Kupite še
danes slata vredno milo in
iščite

zlatnik!

MALI OGLASI

Cene oglasom do 20 besed Din 5.—, vsaka nadaljna beseda
+ 50 par.

Dama

vesele narave, toda v strašno dolgo-
časnem kraju, želi resnega znanja a
inteligentnim gospodom. — Ponudbe
na upravo lista pod »V samotni mi-
slu na Te«.

Kontoristinja

zmožna vseh pisarniških del išče
službe. Gre tudi na deželo ter nekaj
mesecev brezplačno. Ponudbe prosil-
na upravo lista pod »Natančen«.

I če se

samaki kočijaž za mesino pristavo.
Oglasiti: Povšetova cesta 8.

Instrukcije

sprejme osmošolec. Ponudbe na
upravo lista pod: Osmošolec.

Inteligenten

mlad gospod, osamljen, ker mu
vsakdanjemalenkosti ne zadostujejo,
želi spoznanstvo z enako gospodično,
oziroma samostojno damo, (ne čez
26 let). Poznejša ženitev ni izključe-
na. Cenj. dopise pod: »Aphrodite«
na upravo lista.

Ljutomer!

Humoristična pojava — kdaj se
vrne? Težko te čakajo tvoji drugi.

Kupi se

dobro ohranjen otroški vozček. Po-
nudbe na upravo pod »Vozček«.

Fotografski pomočnik

dober in spreten, ki mu je dobes-
edano vse fotografsko delo kakor tu-
di posnemanje, se išče. Ponudbe je
poslati na Atelier Michajlovič, Ne-
gotin (Krajina), Srbija.

PREMOG - ČEBIN

Velikova ulica 1/II. - Telefon 56.

Med, trčani

najfinjši v posodah po 50 kg res-
posiljam proti povzetju 725 Din, pri
nakazilu denarja vnaprej za 700 Din
franko kolodvor Borovo. Franjo
Kollar, velečebelar, Borovo-Vukovar.

TISKARNA „MERKUR“

TRG. IND. D. D.

Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, žaso-
pise, lepake, brošure, posetnice in razglednice.
Izvršuje vsakovrstne trgovske kakor tudi vse druge
vredne tiskovine. Lastna knjigovoznica.

LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 552